

Gevolgen aanvullende coronamaatregelen voor Amsterdam

Verdere budgettaire steun

De Amsterdamse economie wordt ongekend hard geraakt door de coronacrisis. De impact wordt nog versterkt doordat de meest getroffen sectoren (zoals horeca, evenementen, kunst & cultuur) in Amsterdam relatief groot zijn. Naast een sterke krimp van de economie en een oplopende werkloosheid vindt de crisis ook zijn weerslag in de financiële positie van de gemeente. In minder dan 9 maanden is de schade opgelopen tot € 350 mln, gemiddeld € 40 mln per maand. Mede door het eerste deel van de compensatie vanuit het Rijk (tranche 1 en 2) zal het tekort aan het eind van het jaar naar verwachting rond € 250 mln uitkomen. Hierbij zijn de extra kosten voor bijvoorbeeld de GGD en het OV niet meegerekend, omdat hiervoor apart compensatie vanuit het Rijk is ontvangen. De effecten zullen de komende jaren verder doorwerken. De direct aan de crisis gerelateerde kosten zullen in 2021 naar verwachting € 200 mln bedragen. Tot en met 2024 zal het totale verlies van de gemeente oplopen tot naar schatting € 500-700 mln. Om dit op te vangen heeft Amsterdam al ingrijpende maatregelen aangekondigd om op termijn weer tot een houdbare begroting te komen.

Bovenstaande cijfers gaan nog uit van het relatief gunstige economische basisscenario van het CPB. Op basis van de ervaringen tot nu toe zullen door nieuwe beperkende maatregelen (lichter dan een volledige lockdown) de extra verliezen voor de gemeente tot € 30-40 mln per maand kunnen oplopen. Hierbij speelt bijvoorbeeld mee dat een steeds grotere groep burgers en ondernemers in moeilijkheden zal komen, waarbij ook de gemeente de gevolgen deels zal moeten dragen (onder andere door wanbetalingen, groter gebruik voorzieningen en financiële problemen bij gemeentelijke deelnemingen). De stad wordt nu al gedwongen scherpe keuzes te maken door financiële tekorten op bijvoorbeeld jeugd en zorg. Aanvullende effecten kunnen niet gedragen worden zonder de financiële positie en het gemeentelijke voorzieningenniveau fors te ondermijnen. De gemeente doet daarom een indringend beroep op het Rijk om hierbij te hulp te schieten en kosten en gederfde opbrengsten te vergoeden.

Specifieke steun Kunst & Cultuur en Sport op de korte termijn

Door deze nieuwe maatregelen wordt op korte termijn de kunst- en cultuursector heel hard geraakt. De creatieve industrie (inclusief bv evenementen) vormt circa 10% van de Amsterdamse werkgelegenheid (en Amsterdam meer dan 20% van het totaal in NL) en heeft een belangrijke aantrekkersrol in de bezoekerseconomie van Nederland. De gemeente heeft – in aanvulling op de generieke en specifieke ondersteuning van het Rijk - dit jaar ruime noodsteun moeten verlenen om vooral de gesubsidieerde sector overeind te houden. Gemiddeld genomen wordt de niet- of beperkt gesubsidieerde sector nog harder geraakt, tot nu toe zonder gerichte nood- en herstelsteun vanuit het Rijk.

De huidige situatie is voor de sector al zwaar verliesgevend, door verdere beperkte maatregelen verslechterd de situatie verder. De kunst- en cultuursector van de stad begint door de reserves heen te raken waardoor de continuïteit in gevaar komt. Op basis van data uit de sector blijkt dat de beperkende maatregelen per maand € 15 mln aan verlies opleveren, waarvan ongeveer de helft in de niet- of beperkt gesubsidieerde sector. Voor de sector is daarom een perspectief in de vorm van extra nood- en herstelsteun noodzakelijk.

Ook vragen we aandacht voor de sportsector. Door het sluiten van de kantines bovenop de teruggelopen ledenaantallen is ondersteuning onontkoombaar. Ook door het spelen zonder publiek en doordat sporters uit angst voor besmetting wegblijven staat de sterk verslechterde

exploitatie voor sportbedrijven, zwembaden en andere sportaanbieders zwaar onder druk. De huurcompensatie van het Rijk voor sport - aangevuld met lokale steunmaatregelen - heeft de eerste schade weten te beperken. Nu vallen opnieuw veel inkomsten weg waardoor de continuïteit in gevaar komt. Het is wat ons betreft noodzakelijk de Amsterdamse sportinfrastructuur overeind te houden, gelet op het belang van sport voor het welzijn en het op peil houden van de gezondheid onze inwoners.

Aanpassing nationale regelingen

Naast directe financiële steun om de effecten op de begroting op te vangen zullen ook landelijke maatregelen kunnen helpen om de economische klap te verzachten. De belangrijkste regelingen hiervoor zijn de TOZO, de NOW en de TVL. Met betrekking tot de TOZO is van groot belang dat de AmvB voor TOZO 3 wordt gepubliceerd voordat nieuwe maatregelen van kracht worden, omdat de gemeente aanvragen anders niet in behandeling kan nemen. De NOW3 loopt volgens planning door tot midden 2021; het lokale bedrijfsleven zou sterk gebaat zijn bij handhaving van het vergoedingspercentage op 80% (naast de 10% scholing). De voorwaarden voor het gebruik van de TVL wordt de komende maanden strenger. Desondanks zullen MKB-ers in de meest getroffen sectoren nog steeds in aanmerking komen voor een bijdrage. Zeker in de Amsterdamse horeca wegen de vaste lasten zwaar. Een hogere vergoeding dan 50% is dan ook wenselijk. Dit beperkt ook de verdere effecten op gemeentelijke begrotingen door het afwenden van faillissementen etc.